

Burza EEX umožní na spotových trzích záporné ceny plynu

Evropská energetická burza (EEX) od 1. října 2020 umožní na svých spotových trzích se zemním plynem záporné ceny. Uvedení následuje po období velkých cenových výkyvů, ke kterým na trhu došlo v posledních měsících. Společnost to oznámila ve své tiskové zprávě. „Jako burza se společnost EEX zavázala poskytovat našim zákazníkům ty pravé nástroje, které nejlépe odpovídají jejich obchodním a clearingovým potřebám. Umožněním záporných cen se snažíme poskytnout trhu s plynem a jeho účastníkům větší flexibilitu, a tím zajistit, aby bylo možné kdykoli a za všech okolností sesouhlasení nabídky a poptávky,“ uvádí Tobias Paulun, ředitel strategie a člen představenstva společnosti EEX. Skupina EEX se dohodla na datu zahájení této změny s regulačními orgány, provozovateli infrastruktury a účastníky trhu „s cílem zajistit bezproblémovou implementaci“. Před jejím oficiálním zavedením mohou účastníci trhu obchodující na burze EEX otestovat obchodování a clearing ve speciální simulaci, která již záporné ceny umožňuje.

Na trhu s elektřinou běžné

Co je nyní novinkou v obchodování se zemním plynem, je na spotových trzích s elektřinou běžné již 12 let. Pokles ceny elektřiny do záporných hodnot je vlivem velmi omezených možností jejího skladování ve větším množství a omezených přeshraničních přenosových kapacit, a tedy vysoké závislosti na její aktuální spotřebě a výrobě každý rok nepsaným pravidlem. Záporné ceny silové elektřiny nastávají v okamžiku přebytku výroby elektřiny nad její spotřebou. Tento stav má dvě hlavní příčiny:

První z nich je nastavení provozní podpory obnovitelných zdrojů, které jsou z důvodu mimotržního financování v merit order upřednostňovány před zdroji s vyššími marginálními náklady na vyrobenou jednotku energie a jejichž velká část zároveň za vyrobenou jednotku elektřiny obdrží svou vysoutěženou cenu (tzv. strike price) bez ohledu na aktuální cenu a tedy i poptávku na trhu. Jejich provozovatelé tak nejsou motivováni při záporné ceně elektřiny snížit svou dodávku do sítě.

Druhou je, že část konvenčních elektráren v elektrizační soustavě není schopna nákladově efektivního dočasného snížení svého výkonu na úroveň aktuální poptávky po elektřině.

S rostoucím podílem obnovitelných zdrojů tak četnost záporných cen roste a loňský rok byl v tomto ohledu rekordní. V případě zemního plynu jsou záporné ceny spíše vzácností, která vyžaduje souhru několika faktorů. Těmi v minulých měsících byly:

- pokles spotřeby plynu způsobený omezeními v reakci na pandemii nemoci COVID-19;
- mírná zima 2019/2020, která omezila spotřebu v teplárenství, a měla tak za následek rekordní zaplnění zásobníků po zimě;
- vysoký dovoz zemního plynu, a to jak ve formě LNG, tak prostřednictvím plynovodů.

Zdroj: Anopress, NEWTON Media, a.s., www.oenergetice.cz, 10.09.2020